

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 7 listopada 2019 roku, Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi zasądził od M. B. na rzecz (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W. kwotę 29 331,97 zł wraz z odsetkami umownymi od kwoty 18 170,37 zł w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP nie przekraczającej dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 24 lutego 2012 roku do dnia zapłaty oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 11 161,60 zł od dnia 24 lutego 2012 r. a także 2 790,61 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Apelację od powyższego wyroku złożyła pozwana, która zaskarżyła to orzeczenie w całości.

Skarżąca podniosła zarzuty naruszenia:

1. przepisów postępowania w postaci:

a) art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 231 § 1 k.p.c. w zw. z art. 509 k.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny sędziowskiej, polegające na wadliwej ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego i dokonanie sprzecznych z nim ustaleń poprzez przyjęcie, że powód wykazał, iż umowa sprzedaży wierzytelności obejmowała wierzytelność wynikającą z udzielonej pozwanej pożyczki gotówkowej przez wierzyciela pierwotnego, a w konsekwencji skuteczne nabycie wierzytelności;

b) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i błędne uznanie, że powód sprostą obowiązkowi udowodnienia istnienia i wysokości zobowiązania, podczas gdy powód nie udowodnił zasadności dochodzonego roszczenia w zakresie kwoty kapitału, jak i odsetek dochodzonych pozwem, nie przedłożył żadnego wyciągu z rachunku bankowego;

c) art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 75 prawa bankowego poprzez jego niezastosowanie podczas gdy w przedmiotowej sprawie brak jest wyczerpania przez powoda odpowiedniej procedury przed skierowaniem sprawy do Sądu co do skutku przedwczesności powództwa;

d) art. 233 § 1 k.p.c. polegające na błędnym ustaleniu na podstawie pisma wierzyciela pierwotnego z dnia 21 lipca 2009 r., że powód wypowiedział pozwaną umowę pożyczki z dnia 24 października 2007 r., co pozostaje w oczywistej sprzeczności z treścią tego pisma;

2. przepisów prawa materialnego, tj.:

a) art. 6 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie podczas gdy powód nie wykazał legitymacji czynnej do wytoczenia powództwa;

b) art. 5 k.c. poprzez jego niezastosowanie w postaci nadużycia prawa podmiotowego przez bank z uwagi na wypowiedzenie umowy kredytu bez zastosowania procesu restrukturyzacji;

c) art. 65 k.c. w zw. z art. 89 k.c. i art. 58 k.c. poprzez jego błędne niezastosowanie w niniejszej sprawie, co doprowadziło do bezzasadnego przyjęcia, że powód złożył pozwanej skutecznie oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kredytu,

d) art. 65 § 1 i § 2 k. c. w zw. z § 11 ust. 1 pkt 1 umowy pożyczki z dnia 24 października 2007 r. przez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że wierzyciel pierwotny wypowiedział umowę pożyczki w sposób prawidłowy, co uprawniało go do rozpoczęcia procedury sądowej, podczas gdy w przedmiotowej sprawie nie doszło do wypowiedzenia umowy pożyczki w sposób właściwy co skutkowało przedwczesnością wystawienia (...) i wystąpieniem o nadanie klauzuli.

W oparciu o powyższe zarzuty, pozwana sformułowała wniosek o zmianę orzeczenia przez oddalenie powództwa w całości, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu za obie instancje, zwolnienie pozwanej od kosztów opłacenia apelacji, których nie jest w stanie ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie, a w przypadku oddalenia apelacji, na podstawie art. 102 k.p.c. pozwana wniosła o nieobciążanie kosztami procesu przed sądem drugiej instancji z uwagi na skomplikowaną sytuację materialną.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja zasługiwała na uwzględnienie o tyle, że doprowadziła do uchylenia całości wyroku.

Jak wynika z treści art. 386 § 4 k.c. sąd drugiej instancji może uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania w razie nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, nierozpoznanie istoty sprawy zachodzi zarówno wtedy, gdy sąd pierwszej instancji nie odniósł się do tego, co było przedmiotem sprawy, gdy zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów strony, jak i w przypadku dokonania przez sąd pierwszej instancji oceny prawnej żądania bez ustalenia podstawy faktycznej, co wymagałoby poczynienia kluczowych ustaleń po raz pierwszy w instancji odwoławczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2017 r., IV CZ 130/16).

W niniejszej sprawie odstąpiono od sporządzenia pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku z uwagi na wystąpienie długotrwałej nieusuwalnej przeszkody, o czym zawiadomiono pełnomocnika pozwanej w trybie art. 331 § 4 k.p.c. Nie ma wątpliwości, że brak uzasadnienia wyroku nie stanowi przeszkody do rozpoznania sprawy na skutek apelacji wniesionej od tego wyroku (por. uchwała Sądu Najwyższego z 9 lutego 2000 r., III CZP 38/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 126). W takiej sytuacji sąd odwoławczy – na podstawie akt sprawy – musi odtworzyć rozumowanie sądu, który wydał rozstrzygnięcie (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 29 marca 2006 r., II PK 163/05, OSNP 2007 nr 5-6, poz. 71). Jednakże w przedmiotowym przypadku nie jest to możliwe. Postępowanie w sprawie wszczęto w 2012 roku, co wpływa na stosowaną procedurę i wiąże się z koniecznością oceny skutków prawnych zdarzeń sprzed wielu lat. W sprawie występuje szereg problemów związanych z udokumentowaniem skuteczności wypowiedzenia umowy pożyczki (korespondencja z banku wysyłana była na przemian na dwa (...) adresy – ul. (...) i ul. (...), co wymaga oceny także w kontekście § 17 umowy), znaczeniem wystawionego (...), przedawnienia roszczeń i legitymacji procesowej czynnej powoda. Analiza materiału dowodowego sprawy nie pozwala prześledzić toku rozumowania sądu pierwszej instancji. Trudno powiedzieć jaki stan faktyczny został ustalony i czy rozważono wszystkie istotne okoliczności sprawy. Tym bardziej że w tym przypadku nie można nawet odwołać się do ustnie wyrażonych motywów rozstrzygnięcia, ponieważ na ogłoszeniu wyroku nikt się nie stawił. W konsekwencji należało dojść do wniosku, że sprawa wymyka się kontroli instancyjnej i mamy do czynienia z nierozpoznaniem sprawy co do istoty. Jednocześnie, bardzo wyraźnie należy podkreślić, że Konstytucja RP w art. 176 ust. 1 gwarantuje stronom dwuinstancyjność postępowania sądowego. W przypadku rozpoznania sprawy przez sąd odwoławczy, zmiany zaskarżonego wyroku i prawomocnego zakończenia postępowania, doszłoby do sytuacji, w której sąd odwoławczy orzekałby jako jedna i ostateczna instancja (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 2007r., III UK 20/07). Na marginesie rozważań warto dodać, że wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi o niedopuszczalności wniesienia skargi kasacyjnej w tej sprawie.

Wobec uznania, że sąd pierwszej instancji nie rozpoznał sprawy co do istoty, uzasadnionym było uchylenie zaskarżonego wyroku na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy, kluczowym jest ustalenie przez sąd pierwszej instancji, czy wierzyciel pierwotny pozwanej w sposób skuteczny dokonał wypowiedzenia umowy pożyczki. Następnie należy zweryfikować skuteczność umowy cesji pomiędzy wierzycielem pierwotnym

w powodem, wysokość i zasadność dochodzonego przez powoda roszczenia (w kontekście należności głównej, odsetek karnych oraz kosztów poniesionych przez poprzedniego wierzyciela) oraz należy ustalić, czy doszło do przedawnienia

roszczenia powoda (w całości lub w części). Po ustaleniu okoliczności faktycznych w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy, sąd pierwszej instancji dokona subsumpcji i wyprowadzi adekwatną ocenę prawną.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeknie Sąd Rejonowy, zgodnie z regułą wyrażoną w art. 108 § 2 k.p.c.